

Türkiye Makrofungusları İçin İki Yeni Kayıt

F. YILMAZ ERSEL, M. H. SOLAK

Muğla Üniversitesi, Ula Ali Koçman Meslek Yüksek Okulu, Mantarcılık Programı, 48640, Ula-MUĞLA

Özet: Mantar örnekleri 1998 ve 2004 yıllarında İstanbul ve Balıkesir illerinden toplanmıştır. Toplanan örneklerin makroskopik ve mikroskopik özelliklerinden yararlanarak teşhisleri yapılmıştır. Bu makrofunguslar arasından 2 tür Türkiye de ilk kez rapor edilmiştir. Bunlar *Chalciporus piperatus* (Bull.: Fr.) Bat. ve *Russula carminea* (Schaeff.) Kühner & Romagn.'dır. Bu türler tanımlanmış ve resmedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Makrofungus, taksonomi, yeni kayıtlar

Two New Records for Macrofungi of Turkey

Abstract: Fungi species were collected from İstanbul and Balıkesir provinces, in 1998 and 2004. The specimens collected were identified by macroscopic and microscopic features. Among these macrofungi two species were reported for the first time in Turkey. These are *Chalciporus piperatus* (Bull.: Fr.) Bat. and *Russula carminea* (Schaeff.) Kühner & Romagn. These species were identified and depicted.

Keywords: Macrofungi, taxonomy, new records

Giriş

Türkiye makrofungusların yetişmesi için uygun olan ekolojik koşullara sahiptir. Özellikle Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde, yeterli yağışın olduğu yıllarda bol miktarda mantar yetişmektedir. Ülkemiz makrofungus çeşidi bakımından da oldukça zengindir. Türkiye'de konu ile ilgili çalışmalar 1932 yılında başlamış olup son yirmi yılda oldukça hızlanmıştır. Bilim

adamları tarafından şimdiye kadar makrofunguslar üzerine yapılan çalışmalar taranmış ve yaklaşık 1500 tür tespit edilmiştir.

Bu çalışmada amaç, tespit edilen yeni kayıt türleri Türkiye makrofunguslarına eklemek ve bu türleri tanıtmaktır.

Materyal ve Yöntem

Mantar örnekleri İstanbul ve Balıkesir illerinde 1998 ve 2004 yıllarında yapılan rutin arazi çalışmaları sırasında toplanmıştır. Toplanan örneklerin teşhis için gerekli makroskopik ve habitat özellikleri kaydedilmiştir. Laboratuvara getirilen örnekler üzerinde mikroskopik

çalışmalar yapılmıştır. Daha sonra mikroskopik ve makroskopik incelemeler sonucunda elde edilen veriler yardımıyla ilgili literatürden makrofungusların teşhisleri yapılmıştır (Moser, 1983, Breitenbach ve Kranzlin, 1991).

Bulgular ve Tartışma

Türkiye makrofungusları için yeni kayıt olarak tespit edilen türlerin familyaları, tanımları, şekilleri, herbaryum

numaraları ve buldukları yerler aşağıda verilmiştir. Türler halk tarafından tanınmamakta ve yenmemektedir.

Boletaceae

Chalciporus piperatus (Bull.: Fr.) Bat.

= *Ixocomus piperatus* (Bull.: Fr.) Quéf.

= *Suillus piperatus* (Bull.: Fr.) O. Kuntze

Şapka, 30-70 mm çapında, gençken yarıküresel daha sonra açılarak düzleşir, üzeri nemliyken parlak, saman sarısından kırmızımsı kahverengiye kadar değişen renklerde, kenarı kalın ve düzgün, yaşlanan örneklerde dalgalıdır. Etlı kısmı genç örneklerde sıkı ve sert daha sonra yumuşar, sarımsı renkli ve tadı acıdır. Tüpler, sapa dik olarak bağlıdır (adnat), porlar yuvarlağımsı ve çok kenarlıdır, sapa doğru genişler, rengi kırmızımsı

kahverengidir. Sap, 40-70 x 10-15 mm, silindirik, tabana doğru inceler, sarıdan kırmızımsı kahverengiye kadar değişen renklerde, toprağına bağılandığı kısım sarımsı misellerle kaplıdır (Şekil 1a). Sporlar, 10-12 x 4.5-5.5 µ, eliptik ve pürüzsüzdür (Şekil 1b). İstanbul, Göktürk Köyü, Gölet yamacı, meşelik alan, 13.10.1998, S. 917a.

Russulaceae

Russula carminea (Schaeff.) Kühner & Romagn.

Şapka, 20-50 mm, önce yarıküresel olup, sonra açılarak düzleşir, morumsu kırmızıdan kıızıla kadar değişen renklerde, merkezi daha koyu tonlarda olup kenarlara doğru giderek açılır. Etlı kısmı, beyazımsı ve elma kokusundadır. Lameller, krem renkli ve sapa mesafelidir.

Sap 40-60 x 10-15 mm, silindirik ve beyaz renklidir (Şekil 2a). Sporlar, 7.5-8.5 x 5-7 µ, yarıküresel-yumurtamsı, çeperi siğıllidir (Şekil 2b). Balıkesir, Karaköy yolu, 2. km, karışık orman, 24.10.1988, FY. 929.

Kaynaklar

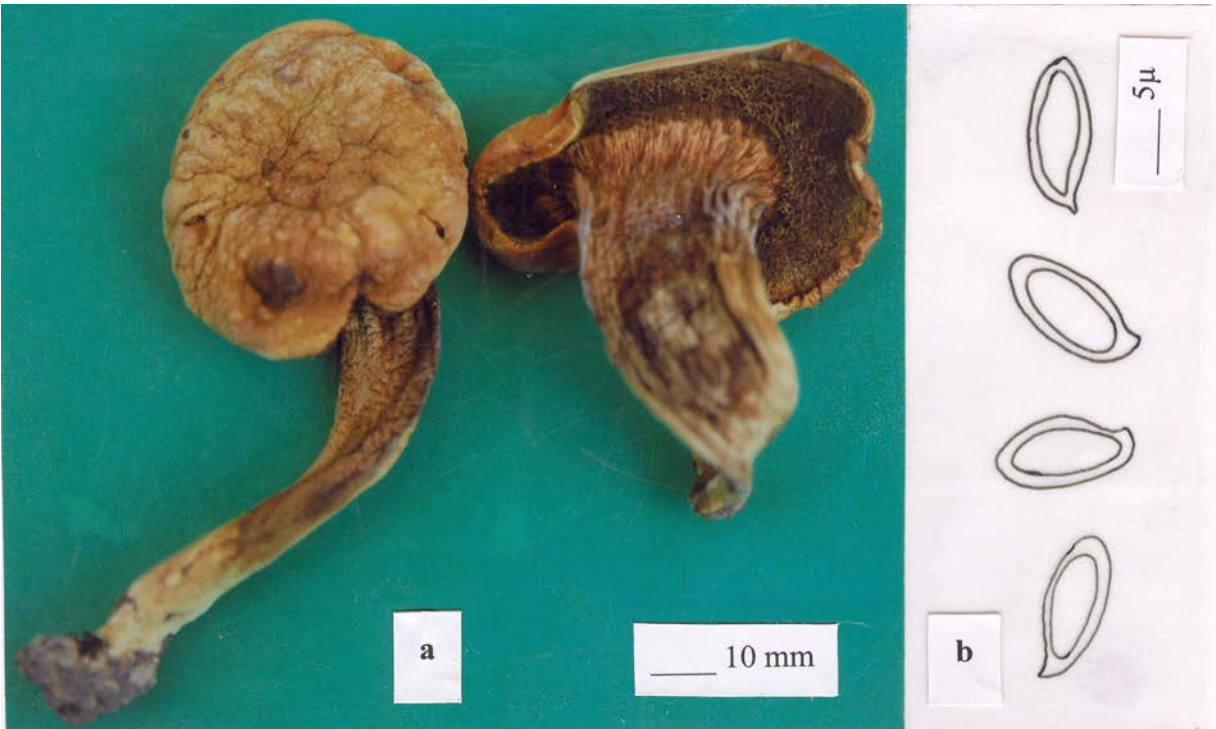
1- Moser, M, 1983. Keys to Agarics and Boleti, Gustav Fisher Verlag, London, 446.

2- Breitenbach, J, and Kranzlin, F, 1991. Fungi of Switzerland, Vol.3 Boletes and Agarics, Verlag Mycologia, Lucerno, 66.

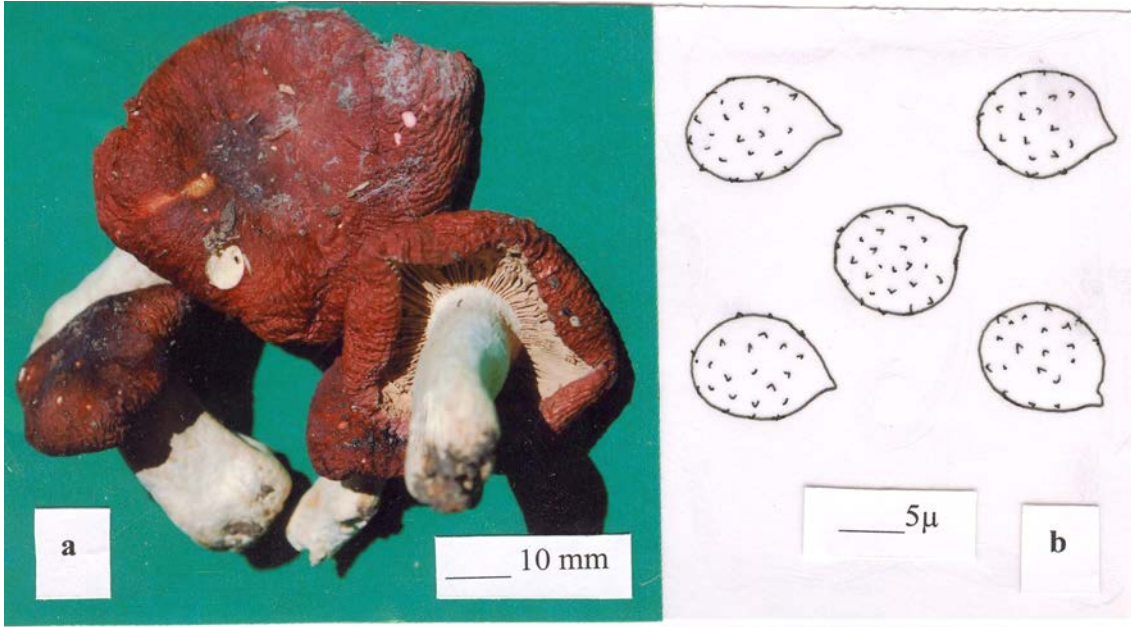
Şekil Başlıkları

Şekil 1. *Chalciporus piperatus* a. Fruktifikasyon organı b. Sporlar.

Şekil 2. *Russula carminea* a. Fruktifikasyon organı b. Sporlar.

Şekil 1. *Chalciporus piperatus* a. Fruktifikasyon organı b. Sporlar.

Şekil 2. *Russula carminea* a. Fruktifikasyon organı b. Sporlar.